

Z DZIAŁALNOŚCI R-KTP i MTOF

XVI ZJAZD RADOMSKO-KIELECKIEGO TOWARZYSTWA PRZYRODNICZEGO

W dniach 16-17 III 1996 w siedzibie Centrum Edukacji Ekologicznej w Radomiu odbył się kolejny zjazd naszego Towarzystwa. Dwa dni obrad podzielono na trzy bloki tematyczne, sesję sprawozdawczą, ornitologiczną i herpetologiczno-entomologiczną. Zjazd otworzył prezes R-KTP kol. Marek Konofalski. Wśród zaproszonych gości byli: Andrzej Kowalczewski - Wojewódzki Konserwator Przyrody w Radomiu, Jan Maciejewski - dyrektor CEE w Radomiu, Marek Krzemiński - dyrektor Zarządu Kozienickiego Parku Krajobrazowego, Józef Wierzbą - prezes Zarządu Okręgowego Ligi Ochrony Przyrody w Kielcach.

W części sprawozdawczej członkowie Zarządu R-KTP dokonali podsumowania działalności statutowej Towarzystwa za rok 1995. Ludwik Maksalon przedstawił wyniki styczniowych liczeń zimujących ptaków wodno-błotnych prowadzonych nieprzerwanie od roku 1984. W roku 1996 członkowie R-KTP skontrolowali łącznie ponad 1200 km biegu rzek w regionie radomsko-kieleckim. Następnie Mieczysław Kurowski, Ludwik Maksalon i Jacek Tabor dokonali podsumowania wyników obserwacji ornitologicznych. W roku 1995 kartoteka Towarzystwa wzbogaciła się o ponad tysiąc nowych kart obserwacji ptaków lęgowych i niełgowych. Między innymi członkowie R-KTP zaobserwowali w roku 1995 takie rzadkości awifaunistyczne jak: sóweczka, mewa orlica, włochatka, wójcik. Ponadto, w ramach realizowanych programów badawczych członkowie R-KTP wykonali w okresie lęgowym między innymi inwentaryzację awifauny na 11 kompleksach stawów rybnych, rozpoczęto lub zakończono podobne prace inwentaryzacyjne na sześciu rzekach w regionie. W ramach ogólnopolskiej akcji liczenia gniazd bociana białego inwentaryzacją objęto około 18 000 km² powierzchni regionu. Stosując metody ilościowej oceny ptaków lęgowych przeprowadzono między innymi badania awifauny rezerwatu „Swinia Góra” (woj. kieleckie) (Z. Fijewski), parku miejskiego w Końskich (woj. kieleckie) (Z. Fijewski), parku miejskiego w Kielcach (P. Wilniewicz), ogródków miejskich pod Kielcami (W. Szczepaniak, P. Zięcik). W okresie połęgowym oceniano liczebność ptaków drapieżnych na powierzchni próbnej w okolicach Marcelowa (woj. radomskie) (R. Petniak) oraz prowadzono badania dynamiki przelotów ptaków w dolinie rzeki Belnianki (woj. kieleckie) (P. Wilniewicz). Przedstawiona tematyka nie wyczerpuje szerokiej gamy przed-

siewzięć realizowanych przez Towarzystwo. W ramach czynnej ochrony awifauny lęgowej we współpracy z Wojewódzkimi Konserwatorami Przyrody w Radomiu, Kielcach i Piotrkowie Trybunalskim wykonano dokumentację stanowisk gatunków objętych ochroną strefową: orlika krzykliwego, kulona, kraski, bociana czarnego. Ze środków uzyskanych od UNDP-GEF/SGP wykonano folder poświęcony ochronie kraski a na terenie Puszczy Kozienickiej rozwieszono skrzynki lęgowe dla tego gatunku. W ramach tzw. „edukacji ekologicznej” Towarzystwo zorganizowało wycieczki przyrodnicze (weekendy z ptakami) oraz było inicjatorem i współorganizatorem I Regionalnego Konkursu Ornitologicznego - Miłośnicy Ptaków na Start. Z pomocą Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Radomiu oraz Zarządu Kozienickiego Parku Krajobrazowego wydano długo oczekiwany „Informator dla współpracowników R-KTP”. Kolejnym mówcą w części sprawozdawczej był Marek Kowalski, który w swoim wystąpieniu przedstawił sprawozdanie z wyników inwentaryzacji teriologicznej prowadzonej w regionie w roku 1995. R-KTP zorganizowało we współpracy z Zarządem Kozienickiego Parku Krajobrazowego i Związku Gmin PILICA dwa obozy. Celem obozów było poznanie składu gatunkowego nietoperzy występujących w Puszczy Kozienickiej i Puszczy Pilickiej. W Puszczy Kozienickiej był to już czwarty obóz kończący pięcioletni cykl badań tych zwierząt. W obu przypadkach wykryto po 11 gatunków nietoperzy. Z rzadkości schwytano mroczka pozłocistego, nocki: Bechsteina, Brandta, wąsatka i łyd-kowłosego. W lu-tym, podobnie jak w poprzednich latach, przeprowadzono spis nietoperzy zimujących w regionie. Dla najbardziej aktywnego współpracownika terenowego R-KTP Wojewódzki Konserwator Przyrody w Radomiu ufundował cenną nagrodę książkową „Ostoje ptaków w Polsce”. Szczęśliwym nagrodzonym został Zbyszek Fijewski z Końskich.

Sesje tematyczne zainaugurował referat M. Polaka, w którym przedstawił własne wyniki dwuletnich badań nad populacją ptaków drapieżnych gniazdujących pod Kielcami. Doktor M. Zemanek przedstawiła zebranych wyniki kilkuletnich badań nad biologią i reintrodukcją żółwia błotnego na terenie woj. radomskiego. W realizacji tego zadania czynnie uczestniczą członkowie R-KTP. Kolejne referaty dotyczyły występowania szablodzioba w Polsce i jesiennej migracji i biometrii piskliwca, które to przedstawił dr W. Meissner. Unikalne walory ornitologiczne dolnego Bugu, zagrożenia i propozycje ochrony tego obszaru urozmaicone slajdami przybliżył A. Dombrowski. W. Cichocki przeniósł tematycznie wszystkich zebranych na południe Polski omawiając biologię wybranych gatunków Tatrzańskiego Parku Narodowego. Sesje tematyczne pierwszego dnia obrad zakończył wykład P. Rowińskiego, który podzielił się z zebranymi wynikami akcji obrączkowania ptaków na środkowej Wiśle.

Wieczorem rozpoczęła się „kolorowa uczta” polegająca na prezentacji slajdów z ptakami i nie tylko. Naukę rozpoznawania wybranych gatunków oraz konkurs ornitologiczny poprowadził dr W. Meissner. Zwycięzcy otrzymali nagrody

książkowe ufundowane przez Zarząd Kozienskiego Parku Krajobrazowego. Wspaniałe slajdy z migracji siewkowców znad Zatoki Puckiej pokazała A. Włodarczyk. Co bardziej wytrwali późnym wieczorem obejrżeli jeszcze „bezkrawe łowy” z aparatem fotograficznym niżej podpisanego i M. Rębisia. Ostatnie dyskusje i wrażenia z obserwacji ptaków ucichły dopiero o czwartej nad ranem.

Niedzielną sesję otworzył wykład prof. J. Buszko. Prelegent zaprezentował stan badań nad występowaniem motyli dziennych w Polsce oraz proponowane działania ochronne. Z kolei dr A. Łabędzki podsumował wyniki inwentaryzacji wałek torfowisk woj. radomskiego. W Polsce żyje około 80 gatunków, z tego 48 stwierdzono w woj. radomskim, w tym wszystkie 7 gatunków chronionych. Zjazd zakończyło wystąpienie M. Miłkowskiego, w którym prelegent przedstawił charakterystykę występowania chrząszczy z rodziny kózkowatych na terenie Puszczy Kozienskiej.

W Zjeździe uczestniczyło ponad 70 osób. W przerwach pomiędzy kolejnymi sesjami można było nabyć dwa ostatnie numery biuletynu informacyjnego R-KTP „Kulon” oraz Biuletynu Zarządu Okręgowego LOP w Kielcach jak również inne pozycje.

Zjazd ten odbył się dzięki wydatnej pomocy dyr. Centrum Edukacji Ekologicznej w Radomiu oraz jego pracowników, którym w tym miejscu pragnę w imieniu członków R-KTP złożyć serdeczne podziękowanie.

Sławomir Chmielewski